

Onderwijsavonden

7 x Inspiratie

Voor het seizoen 2011-2012 heeft het NIVOZ een aantal gerenommeerde sprekers uitgenodigd voor de inmiddels bekende 'open avond lezingen'. Een manier om uw perspectief op de onderwijs- en opvoedpraktijk te verbreden en te verdiepen. In deze folder vindt u de **7** data, de namen van de **7** sprekers en de **7** onderwerpen.

Aanmelden: de (open) avonden zijn voor iedereen toegankelijk. Vooraf inschrijven via inschrijfformulier op www.nivoz.nl of via email naar info@nivoz.nl

Kosten: 25 euro per avond. Groepskorting 25% (vanaf 8 personen). Passe-partoutkaart voor alle avonden 135 euro.

Locatie: Landgoed De Horst in Driebergen, De Horst 1.

Tijdstip: 19.00 – 21.00 uur.

hetkind

Het *NIVOZ* is een instituut dat als denktank en inspiratiebron een onafhankelijke, gefundeerde en kritische bijdrage levert aan goede onderwijspraktijk. Op het online platform **hetkind** zijn **7 principes** in het leven geroepen, waarlangs de dialoog wordt gevoerd.

27 september 2011

Prof.dr. Luc Stevens

Het kind als antwoord

Een antwoord hoort bij een vraag. Antwoorden van kinderen zijn doorgaans antwoorden op onze vragen. Wat voor soort vragen stellen we meestal? En zijn vragen overigens wel de weg om van onze kinderen te horen wat zij weten wat wij graag willen weten?

De vraag is hoe horen en zien wij het kind als bron van informatie die ons helpen kan. We spreken over laten vertellen, over dialoog en over observatie, kortom over openheid als één van de meest eigenlijke voorwaarden voor het leraarschap.

Luc Stevens is emeritus hoogleraar Orthopedagogiek Universiteit Utrecht en directeur van het NIVOZ.

9 november 2011

**Prof.dr. S.M. (Sieneke)
Goorhuis-Brouwer.**

*Spraak- en taalontwikkeling
vanuit neurobiologisch
perspectief*

Pepijn is 3 jaar. Hij kan aardig vertellen, maar zijn uitspraak laat volgens zijn ouders te wensen over. Hij komt bijvoorbeeld met het volgende verhaal thuis.

*was e klijbaan
daar is ik afgetallen
van de klijbaan*

Is hier een spraakprobleem aanwezig of heeft Pepijn een leeftijdsadequate spraak- en taalontwikkeling? In algemene zin: wanneer vertonen jonge kinderen een stoornis in het spreken die specifieke aandacht behoeft? Deze vraag is tot op heden nog niet goed te beantwoorden. De normen voor een 'gemiddeld-normaal' verlopende spraak- en taalontwikkeling zijn verre van eenduidig. Er komen grote spreidingen voor. Zo kan een kind beginnen met spreken tussen 9 en 18 maanden. Maar er zijn ook kinderen van 2 jaar die niet spreken en opeens een begin maken. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat taalontwikkeling deel uitmaakt van een neurobiologische ontwikkeling. Die ontwikkeling is afhankelijk van temperament en karakter.

Sieneke Goorhuis is bijzonder hoogleraar spraak- en taalstoornissen bij kinderen op de Rijksuniversiteit Groningen. Zie ook www.sienekegoorhuis.nl

11 januari 2012

Prof.dr. Ferre Laevers

*De kracht van een proces-
gerichte benadering in het
perspectief van talentont-
wikkeling en excellentie*

Het constructivisme zet al een tijdlang de toon als het over onderwijsvisies gaat. Voor sommigen heeft het zelfs zijn beste tijd gehad. Dat laatste is een misvatting. Het is immers mooi om te zien hoe nu pas de implicaties van het constructivisme wereldwijd zichtbaar worden. De paradigmashift die het met zich meebrengt is zich nu pas te volle aan het manifesteren. Als het gaat over onderwijsaanpak zien we meer dan ooit het belang beklemtoond worden van interactie in coöperatief leren, van participatie van kinderen in een open-framework-benadering, van klasklimaat als bedding, van confrontatie met complexe praktijk... Als het gaat over de output zet het talentenverhaal ons aan om leren in de diepte te onderscheiden van oppervlakkig leren en om kinderen waarderend tegemoet te komen en zo het deficit model achter ons te laten. De procesgerichte benadering van het E.G.O. sluit naadloos aan bij de grote stromingen van vandaag.

Ferre Laevers is verbonden aan de Katholieke Universiteit in Leuven. Zijn onderwijsconcept lag 20 jaar geleden aan de basis van het Ervarings Gericht Onderwijs (EGO) in België en – 5 jaar later in Nederland.

29 februari 2012

Dr. Bas Levering

Hoe de pedagogiek uit school en opleiding verdween en wat er daarna overbleef

Het is veertig jaar geleden dat aan Nederlandse universiteiten de schoolpedagogiek definitief door en op Amerikaanse leest geschoeide onderwijskunde werd verdrongen. Je zou wensen dat er aan die tocht door de woestijn met al zijn beproevingen nu een einde is gekomen, maar we kunnen helaas moeilijk beweren dat anno 2012 het beloofde land lonkt. De belangrijkste ambitie van die onderwijskunde, het vervangen van de altijd onberekenbare persoon van de leerkracht door bewezen effectieve methoden, heeft zich inmiddels tot ver buiten het onderwijsveld verspreid. De kritiek op het huidige onderwijs is massief, maar dat betekent niet dat het roer om gaat. Is het werkelijk zo erg als het lijkt, of zijn er toch ook positieve ontwikkelingen te melden? Wat zou het voor leerkracht en leerling betekenen als de pedagogiek op een eigentijdse manier in de opleiding en dus in de school zou worden teruggebracht? Bas Levering verzamelde zijn methodologische stukken uit de afgelopen jaren onder de titel *Praktische pedagogiek als theoretisch probleem* (Amsterdam: SWP, 2010). In het laatste hoofdstuk fileert hij ontwikkelingen in het Nederlandse onderwijs onder de titel: 'Het motivatieprobleem is nog lang niet opgelost.'

Bas Levering is docent en onderzoeker aan de Universiteit Utrecht, lector Algemene Pedagogiek aan Fontys HS in Tilburg en gastprofessor pedagogiek aan de Univ. Gent. Ook is hij hoofdred. van Pedagogiek in Praktijk Magazine.

21 maart 2012

Dr. Ludo Heylen

Perspectief nemen. De kern van leerkracht zijn

Prestaties van leerlingen op school worden voor 50% bepaald door leerling kenmerken. Dat is zeer aannemelijk, maar minder evident is dat 30% van de groei in resultaten rechtstreeks afhankelijk is van de kwaliteit van het handelen van de leerkracht. Klargroote, klasinrichting, methodes, peers, zelfs familiale context spelen telkens slechts marginaal mee voor maximaal 5% tot 10% zo blijkt uit een onderzoek van John Hattie (2003). Nochtans zien we dat onderwijsbeleid in scholen net heel vaak focust op deze marginale verschijnselen terwijl de echte leerwinst te halen is bij excellente leerkrachten. Excellente leerkrachten zijn leerkrachten die het perspectief van het kind/de student meenemen in heel hun handelen. Onderwijs draait om ontwikkelingen bij kinderen, om aansluiting zoeken bij wat kinderen nodig hebben, wat kinderen uitdaagt, wat kinderen boeit. Dit perspectief nemen is niet zo evident voor student-leerkrachten, zo blijkt uit eigen onderzoek. Ze lijken opgeleid om controlerend voor een groep te staan. In deze bijdrage staan we stil bij de mogelijkheden van perspectief nemen en de impact op kinderen. We laten zien hoe perspectief nemen het verschil kan maken binnen onderwijs.

Ludo Heylen is voorzitter van het Centrum Ervaringsgericht Onderwijs (CEGO) te Leuven.

26 april 2012

Dr. Martine Delfos

Pubers en communicatie

Martine Delfos is geschoold op twee vakgebieden, klinische psychologie en Franse taal- en letterkunde. Deze terreinen heeft ze in haar proefschrift (1999) met elkaar verbonden door onderzoek te doen naar rouwverwerking bij Franse schrijvers. Naast haar oorspronkelijke wetenschappelijke werk en haar vruchtbare schrijverschap, staat zij mensen concreet bij in haar therapeutische praktijk en met (na)scholing voor allerlei professionals. Zij is onder andere gespecialiseerd in relatietherapie, autisme en eetstoornissen.

De laatste jaren staat zij veel in de belangstelling, omdat zij zich nadrukkelijk bezighoudt met het gedrag van pubers en het daar aan gerelateerde gedrag van opvoeders (ouders en leerkrachten). Zo schreef ze onder andere twee boeken over hoe opvoeders en kinderen met elkaar in gesprek kunnen komen en blijven. De positieve effecten én de risico's van gaming behandelde ze in *Let's game*, een boek voor ouders en hun *gamende* kinderen. In deze bijdrage aan het traject Pedagogische Tact zal ze de deelnemers handvatten geven om hun puberende leerlingen beter te begrijpen en daarmee hun eigen gedrag ten opzichte van deze jongeren beter te kunnen bepalen.

Martine Delfos is biopsycholoog, wetenschappelijk onderzoeker, therapeut, docent, schrijver, lector aan de Hogeschool Edith Stein en Visiting Professor International University of Sarajevo.

13 juni 2012

Dr. Beate Letschert

Ermotiging, een pedagogisch principe

Ermotiging is een veelomvattende term. Het betekent stimulan, bemoediging. Leraren proberen uit hun leerlingen te halen wat er in zit. Daar heb je gemotiveerde en betrokken leerlingen voor nodig. Motivatie en betrokkenheid, hoe spreek je dat aan? Beate Letschert-Grabbe (rechts op de foto naast Jos Letschert) laat leraren zien hoe voor de hand liggend het antwoord is: bemoediging. Maar dan met een andere inhoud dan het schouderklopje, het "goed zo" of "dat kan je wel". Vanuit een systematische analyse van wat hem goed lukt leert Beate diezelfde leraar te zien waarom hém iets niet lukt. Bijvoorbeeld: de leerlingen gemotiveerd en geconcentreerd houden. Dat zit 'm niet in 'prijzen of niet-prijzen', maar in hoe een leraar over zichzelf en zijn leerling denkt. Via de blik van Beate ga je echt anders naar leerlingen kijken.

Beate Letschert zal tevens reciteren uit haar boek "Dennis, de schrik van de school". Het is een probleem van alle tijden en alle leraren krijgen er wel een keer mee te maken: lastige, storende leerlingen. Dergelijke leerlingen kunnen het leven van hun leraren behoorlijk zuur maken en sommige leraren gaan er zelfs aan onderdoor. Je zou haast vergeten dat de situatie ook voor de betreffende leerlingen niet prettig is.

Beate Letschert was tot 2003 universitair docent aan de lerarenopleiding in Hamburg. Ze is actief als individueel psychologisch therapeute en supervisor.

